

EUROPEJSKA RADA DS. RYZYKA SYSTEMOWEGO

DECYZJA EUROPEJSKIEJ RADY DS. RYZYKA SYSTEMOWEGO

z dnia 11 grudnia 2015 r.

w sprawie oceny istotności państw trzecich dla systemu bankowego Unii w związku z uznawaniem i ustalaniem wskaźników bufora antycyklicznego

(ERRS/2015/3)

(2016/C 97/11)

RADA GENERALNA EUROPEJSKIEJ RADY DS. RYZYKA SYSTEMOWEGO,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1092/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie unijnego nadzoru makroostrożnościowego nad systemem finansowym i ustanowienia Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego⁽¹⁾, w szczególności art. 3 ust. 2 lit. a) i b) oraz art. 15,

uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającą dyrektywę 2002/87/WE i uchylającą dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE⁽²⁾, w szczególności art. 138,

uwzględniając rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013⁽³⁾, w szczególności załączniki I i II do tego rozporządzenia,

uwzględniając decyzję Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego ERRS/2015/2 z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie przekazywania i zbierania informacji dotyczących nadzoru makroostrożnościowego nad systemem finansowym w Unii oraz uchylającą decyzję ERRS/2011/6⁽⁴⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (ERRS) jest odpowiedzialna za prowadzenie nadzoru makroostrożnościowego w celu przyczyniania się do zapobiegania ryzykom systemowym w Unii lub ograniczania tych ryzyk.
- (2) W ramach wykonywania swoich obowiązków ERRS musi dokonywać oceny ryzyk makroostrożnościowych wynikających ze zmian zachodzących w Unii i w państwach trzecich. Ryzyka takie mogą wynikać z transgranicznych ekspozycji systemu bankowego Unii wobec państw trzecich, które mogą odgrywać rolę kanałów zarażenia wewnątrz Unii. W szczególności nadmierny wzrost akcji kredytowej w państwie trzecim, o ile nie zostałyby podjęte w stosunku do niego przez to państwo środki w postaci polityk makroostrożnościowych, mógłby doprowadzić do znacznych strat sektora bankowego w Unii oraz, ostatecznie, stać się źródłem ryzyka dla stabilności finansowej w Unii.
- (3) Art. 138 dyrektywy 2013/36/UE nadaje ERRS szczególne uprawnienie do przeciwdziałania ryzykom wynikającym z nadmiernego wzrostu akcji kredytowej w państwach trzecich. Gdy kroki podjęte przez organy państwa trzeciego uznaje się za niewystarczające, ERRS może podjąć działania w celu ochrony sektora bankowego Unii przed ryzykami wynikającymi z nadmiernego wzrostu akcji kredytowej w tym państwie trzecim. ERRS może w szczególności, w drodze zalecenia, udzielić wskazówek wyznaczonym organom wewnątrz Unii dotyczących właściwego wskaźnika bufora antycyklicznego w odniesieniu do ekspozycji wobec państw trzecich.
- (4) W celu wykonania tego uprawnienia należy dokonać identyfikacji państw trzecich (zwanych dalej „istotnymi państwami trzecimi”), wobec których system bankowy Unii ma istotną ekspozycję. Wpływ, jaki nadmierny wzrost akcji kredytowej w danym państwie trzecim może mieć na system bankowy Unii, zależy od rozmiaru i charakteru ekspozycji banków posiadających siedzibę w Unii wobec tego państwa trzeciego. Biorąc pod uwagę fakt, że ERRS nie ma możliwości monitorowania zmian zachodzących we wszystkich państwach na świecie, ERRS uznaje, że monitorowanie pod kątem oznak nadmiernego wzrostu akcji kredytowej tylko tych państw trzecich, wobec których ekspozycje systemu bankowego Unii są istotne, jest najlepszym sposobem wykonywania przez nią uprawnienia wynikającego z art. 138 dyrektywy 2013/36/UE.

⁽¹⁾ Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338.

⁽³⁾ Dz.U. L 191 z 28.6.2014, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 394 z 27.11.2015, s. 4.

- (5) W celu identyfikacji istotnych państw trzecich ERRS zamierza skorzystać z danych nadzorczych zbieranych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) zgodnie z decyzją Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego EBA/DC/2015/130 z dnia 23 września 2015 r. ⁽¹⁾. Decyzja EBA/DC/2015/130 zawiera szczegółowe informacje dotyczące ekspozycji w portfelu bankowym próby obejmującej 191 największych banków Unii wobec państw trzecich na całym świecie. Chociaż dane te nie obejmują ekspozycji w portfelu handlowym i nie odnoszą się do wszystkich banków w Unii, ERRS uznaje je za odpowiednie w celu identyfikacji istotnych państw trzecich. Skoncentrowanie się na ekspozycjach w portfelu bankowym uznaje się za odpowiednie, gdyż stanowią one większość ekspozycji. Ponadto uzgodnienia dotyczące kompensowania oraz użycie m.in. instrumentów pochodnych i krótkich pozycji sprawiają, że trudne jest przypisanie ekspozycji w portfelu handlowym do danego państwa trzeciego. Skoncentrowanie się na próbie obejmującej największe banki uznaje się za odpowiednie ze względu na fakt, że banki te w największym stopniu prowadzą działalność transgraniczną, będąc w konsekwencji bankami, które w największym stopniu odczułyby brak powzięcia kroków w odpowiedzi na nadmierny wzrost akcji kredytowej w państwie trzecim. W 2014 r. 191 banków objętych próbą posiadało około 92 % ogółu aktywów systemu bankowego Unii. Jako że w celu dokonania identyfikacji istotnych państw trzecich ERRS nie potrzebuje danych dotyczących ekspozycji odnoszących się do poszczególnych banków, zamierza ona zwrócić się do EUNB o dane gromadzone na podstawie decyzji EBA/DC/2015/130, zagregowane do poziomu państw. Takie żądania przekazania danych są uregulowane w decyzji ERRS/2015/2.
- (6) ERRS dokona identyfikacji istotnych państw trzecich na podstawie trzech wskaźników ekspozycji: aktywów ważonych ryzykiem, pierwotnej ekspozycji i niewykonanych zobowiązań w odniesieniu do państw trzecich. Głównym celem użycia kilku wskaźników jest odzwierciedlenie kompleksowego charakteru ekspozycji wobec państw trzecich. Skoncentrowanie się wyłącznie na aktywach ważonych ryzykiem mogłoby skutkować sytuacją, w której znaczne ekspozycje o niskiej wadze ryzyka nie zostałyby odpowiednio uwzględnione. Efektowi temu przeciwdziała wskaźnik pierwotnej ekspozycji umożliwiający zidentyfikowanie poziomu ekspozycji sprzed zastosowania wag ryzyka. Wreszcie, niewykonane zobowiązania mają na celu ujęcie tych ekspozycji, które stwarzają większe ryzyko kredytowe dla banków.
- (7) ERRS zazwyczaj definiuje państwo trzecie jako istotne, gdy wartość ekspozycji systemu bankowego Unii wobec tego państwa trzeciego wynosi przynajmniej 1 % w przypadku przynajmniej jednego ze wspomnianych trzech wskaźników. W porównaniu do przedsiębiorstw niefinansowych kapitał własny banków jest zazwyczaj niewielki w zestawieniu z ich aktywami. Oznacza to, że nawet w przypadku pozornie niewielkich ekspozycji – biorąc pod uwagę wysokość sumy bilansowej banku – straty mogą osiągnąć poziom zagrażający wypłacalności banków lub rodzący wątpliwości wśród opinii publicznej dotyczące ich wypłacalności. Argument ten wymagałby ustalenia niskiego progu, jako że niekorzystne zmiany w danym państwie trzecim mogłyby mieć istotny wpływ na sytuację kapitałową banków. Jednocześnie próg stosowany w celu identyfikacji istotnych państw trzecich nie powinien odnosić się do państw trzecich, ekspozycje wobec których dotyczą tylko jednego państwa członkowskiego, chyba że poziom takich ekspozycji jest na tyle wysoki, że stanowią one ryzyko dla Unii, wykraczające poza dane państwo członkowskie. W celu ograniczenia takich przypadków powinien zostać ustalony wysoki próg, gwarantujący ujęcie największych ekspozycji w państwach członkowskich. Zdaniem ERRS próg na poziomie 1 % całkowitych ekspozycji pozwala na osiągnięcie odpowiedniej równowagi pomiędzy wskazanymi powyżej dwoma pożądanymi rezultatami.
- (8) ERRS sporządzi listę istotnych państw trzecich i będzie ją co roku aktualizować na podstawie kryteriów uzupełniania listy oraz dokonywania z niej wykreśleń. Ekspozycje bankowe zmieniają się wraz z upływem czasu, odzwierciedlając zarówno cykliczne, jak i strukturalne zmiany w zakresie integracji gospodarczej i finansowej na świecie. Proces identyfikacji istotnych państw trzecich musi odzwierciedlać te zmiany. W tym celu zdefiniowano kryteria uzupełniania listy istotnych państw trzecich oraz dokonywania z niej wykreśleń. Zostały one zaprojektowane jako: a) zachowawcze – łatwiej jest państwu trzeciemu zostać dodanym do listy niż być z niej usuniętym; oraz b) przejrzyste – kryteria uzupełniania listy oraz dokonywania z niej wykreśleń oparte są na prostych zasadach. Ponadto ERRS może korzystać ze swobody uznania, określając, czy państwo trzecie jest istotne dla sektora bankowego Unii. Skorzystanie przez ERRS z takiego prawa jest najbardziej prawdopodobne w sytuacjach, w których państwo trzecie będzie na granicy spełniania kryteriów istotności.
- (9) Wszelkie rewizje listy istotnych państw trzecich będą kierowane do zatwierdzenia przez Radę Generalną w drodze procedury pisemnej. W razie zgłoszenia sprzeciwu Rada Generalna będzie przeprowadzać głosowanie. Sekretariat ERRS będzie co roku przygotowywał projekt listy istotnych państw trzecich w oparciu o zastosowanie kryteriów uzupełniania listy oraz dokonywania z niej wykreśleń. Doradczy Komitet Techniczny będzie mógł korzystać ze swobody uznania i wprowadzać zmiany do projektu listy przed jej przedstawieniem Radzie Generalnej.
- (10) Istotne państwa trzecie zidentyfikowane zgodnie z niniejszą decyzją będą monitorowane przez Sekretariat ERRS. Inne państwa trzecie mogą być monitorowane przez inne systemy prawne w ramach Unii, w zależności od ich istotności dla krajowego systemu bankowego danego państwa członkowskiego. Doświadczenie zdobyte w związku z tablicą wskaźników ryzyka oraz w związku z wcześniejszymi pracami dotyczącymi bufora antycyklicznego zostanie wykorzystane w celu identyfikacji najbardziej istotnych wskaźników w kontekście rozpoznawania nadmiernego wzrostu akcji kredytowej.

⁽¹⁾ Decyzja Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego EBA/DC/2015/130 z dnia 23 września 2015 r. w sprawie przekazywania EUNB danych przez właściwe organy (*Decision EBA/DC/2015/130 of the European Banking Authority of 23 September 2015 on reporting by competent authorities to the EBA*), opublikowana na stronie internetowej EUNB pod adresem: www.eba.europa.eu.

- (11) ERRS pierwotnie zidentyfikowała sześć państw trzecich jako istotne w oparciu o dane nadzorcze na dzień odniesienia 30 czerwca 2014 r. Państwa trzecie pierwotnie zidentyfikowane jako istotne to Federacyjna Republika Brazylii, Specjalny Region Administracyjny Hongkong Chińskiej Republiki Ludowej, Chińska Republika Ludowa, Republika Turcji, Federacja Rosyjska i Stany Zjednoczone Ameryki. Zmiany tej listy istotnych państw trzecich powinny być publikowane na stronie internetowej ERRS.
- (12) Pierwsza rewizja listy istotnych państw trzecich zidentyfikowanych przez ERRS zostanie przeprowadzona w drugim kwartale 2017 r. przy użyciu danych nadzorczych na dzień odniesienia 31 grudnia 2016 r. Wiąże się to z potrzebą posiadania wystarczających danych do zastosowania kryteriów uzupełniania listy. Z uwagi na fakt, że nie będą dostępne wystarczające dane do zastosowania kryteriów dokonywania wykreśleń z listy, przedmiotem pierwszej rewizji będzie jedynie potencjalne uzupełnienie listy istotnych państw trzecich.
- (13) Kolejne rewizje listy istotnych państw trzecich będą przeprowadzane przy użyciu danych nadzorczych na dzień odniesienia 31 grudnia odpowiedniego roku kalendarzowego. Od momentu, w którym dostępne będą wystarczające dane do zastosowania kryteriów dokonywania wykreśleń z listy, kolejne rewizje będą uwzględniały także potencjalne wykreślenia z listy istotnych państw trzecich,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Zakres

Niniejsza decyzja określa procedury oceny przez ERRS istotności państw trzecich dla sektora bankowego Unii w związku z uznawaniem i ustalaniem wskaźników bufora antycyklicznego zgodnie z dyrektywą 2013/36/UE.

Artykuł 2

Definicje

Użyte w niniejszej decyzji terminy oznaczają:

- a) „wskaźnik bufora antycyklicznego” ma znaczenie nadane w art. 128 ust. 7 dyrektywy 2013/36/UE;
- b) „ekspozycja” ma znaczenie nadane w art. 5 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013⁽¹⁾;
- c) „monitorowanie/monitorowany przez Sekretariat ERRS” – zarządzanie zestawem wskaźników oraz narzędzi ilościowych, ich utrzymywanie oraz regularna aktualizacja przez Sekretariat ERRS w celu zasygnalizowania potencjalnie nadmiernego wzrostu akcji kredytowej w istotnych państwach trzecich;
- d) „państwo trzecie” ma znaczenie nadane sekcji 2 pkt 1 lit. g) zalecenia ERRS/2015/1.

Artykuł 3

Zbieranie danych

1. W celu dokonania oceny, które z państw trzecich są istotne dla systemu bankowego Unii, oraz zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1092/2010 Sekretariat ERRS kieruje do EUNB żądanie przekazania zagregowanych danych nadzorczych, zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 680/2014, zbieranych przez EUNB na podstawie decyzji EBA/DC/2015/130.
2. Dokonując oceny, czy dane państwo trzecie jest istotne dla sektora bankowego Unii, bierze się pod uwagę następujące wskaźniki:
  - a) kwoty ekspozycji ważone ryzykiem;
  - b) pierwotne ekspozycje; oraz
  - c) niewykonane zobowiązania.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

3. W szczególności następujące punkty danych sprawozdawczych, o których mowa w ust. 1, podlegają zbieraniu przez ERRS z częstotliwością kwartalną w odniesieniu do każdego odpowiedniego państwa trzeciego:

- a) wzór C 09.01: przecięcie rzędów 070, 080, 090, 100, 110, 120, 130, 140, 150 i 160 oraz kolumn 010, 020 i 080; oraz
- b) wzór C 09.02: przecięcie rzędów 030, 060 i 140 oraz kolumn 010, 030 i 110.

4. Sekretariat ERRS współpracuje z EUNB w zakresie przekazywania punktów danych, o których mowa w ust. 3, oraz w związku z przyszłymi możliwymi zmianami wzorów sprawozdawczych.

Artykuł 4

Ocena istotności

1. Państwo trzecie identyfikuje się jako istotne dla sektora bankowego Unii i umieszcza się na liście istotnych państw trzecich w następujących okolicznościach:

- a) średnia arytmetyczna ekspozycji wobec państwa trzeciego w ośmiu kolejnych kwartałach poprzedzających dzień odniesienia wynosiła przynajmniej 1 % w przypadku przynajmniej jednego wskaźnika wskazanego w art. 3 ust. 2; oraz
- b) wartość ekspozycji w każdym z dwóch kwartałów poprzedzających dzień odniesienia wynosiła przynajmniej 1 % w przypadku przynajmniej jednego wskaźnika wskazanego w art. 3 ust. 2.

2. Państwo podlega wykreśleniu z listy istotnych państw trzecich, gdy:

- a) średnia arytmetyczna ekspozycji wobec tego państwa w dwunastu kolejnych kwartałach poprzedzających dzień odniesienia wynosiła mniej niż 1 % w przypadku wszystkich wskaźników wskazanych w art. 3 ust. 2; oraz
- b) wartość ekspozycji w każdym z dwóch kwartałów poprzedzających dzień odniesienia wynosiła mniej niż 1 % w przypadku wszystkich wskaźników wskazanych w art. 3 ust. 2.

3. Państwo trzecie zidentyfikowane jako istotne dla sektora bankowego Unii na podstawie kryteriów wskazanych w ust. 1 podlega monitorowaniu przez Sekretariat ERRS.

4. Lista istotnych państw trzecich podlega corocznej rewizji dokonywanej przez Sekretariat ERRS, który przedstawia wniosek Doradczemu Komitetowi Technicznemu. Wniosek ten opiera się na danych nadzorczych zebranych dla 12 kwartałów poprzedzających dzień 31 grudnia odpowiedniego roku kalendarzowego. Wniosek podlega przedstawieniu Doradczemu Komitetowi Technicznemu do dnia 30 czerwca odpowiedniego roku. Doradczy Komitet Techniczny może skorzystać ze swobody uznania i dokonać zmian we wniosku przed przedstawieniem go do zatwierdzenia Radzie Generalnej, w szczególności w przypadkach, w których ERRS wydała zalecenie zgodnie z art. 138 dyrektywy 2013/36/UE a państwo trzecie będące przedmiotem tego zalecenia powinno zostać wykreślone z listy istotnych państw trzecich.

5. Rada Generalna przyjmuje decyzję w sprawie zmian listy istotnych państw trzecich w oparciu o wniosek Doradczego Komitetu Technicznego. Wszelkie zmiany listy istotnych państw trzecich podlegają opublikowaniu na stronie internetowej ERRS.

Artykuł 5

Przepisy przejściowe

1. Pierwotna lista istotnych państw trzecich, utworzona na podstawie danych referencyjnych za drugi kwartał 2014 r., obejmuje Federacyjną Republikę Brazylii, Specjalny Region Administracyjny Hongkong Chińskiej Republiki Ludowej, Chińską Republikę Ludową, Republikę Turcji, Federację Rosyjską i Stany Zjednoczone Ameryki.

2. W przypadku rewizji listy istotnych państw trzecich w 2017 r. dokonywanej przy użyciu danych nadzorczych na dzień odniesienia 31 grudnia 2016 r. nie stosuje się kryteriów dokonywania wykreśleń z listy wskazanych w art. 4 ust. 2.

*Artykuł 6***Wejście w życie**

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia 1 stycznia 2016 r.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 11 grudnia 2015 r.

Mario DRAGHI
Przewodniczący ERRS
